

vis Tid bliver en saa stor Benyttelse af denne Frihed, at Brødet bliver solgt, endog saa til ubilligt billige Priser, det vil sige under det, hvortil Brødet mod passende Fordeel kan sælges, men at derimod om nogen Tid denne Concurrence, som ikke længere kan lønne sig, vil forsvinde, saa at Brødet enten bliver dyrere eller slettere, saa at man vilde finde sig meget lide derved. Selv i de Lande, hvor man har indført almindelig Næringsfrihed, har man fundet det nødvendigt at sætte nogen Begrænsning med Hensyn til Bagerneringen, fordi man har fundet det meget farligt, hvis en regelmæssig Forsyning skulde staa ved den uregelmæssige Concurrence.

Jeg er ikke ganske vis paa, hvorvidt det hører under denne Deel af Forhandlingerne, at afhandle det Spørgsmaal, om Loven skal indskrænke sig til Rugbrød eller medtage Brød ialmindelighed (Formanden: Jo) Jeg skal da bemærke, at man efter min Formening bør indskrænke sig til Rugbrød; hvad enten man vil bruge dette eller andre Udtryk, s. Ex. Brød af grovtmalet Meel, anseer jeg for temmelig ligegyldigt, uagtet man vistnok lettere vil komme ud over alle Vanskeligheder og være sikkrere mod Misstyning, naar man bruger Udtrykket „Rugbrød“, fordi dette saavel i Lovsproget som i den daglige Tale medfører et fast bestemt Begreb; men derimod maa jeg ansee det for aldeles utiltraadeligt, at udvide Bestemmelsen til Brød ialmindelighed. Her kan kun være at tage Bestemmelser stgende til at lette Indførelsen af det Brød, der ialmindelighed nydes af den uformuende Klasse, og hertil hører ikke Hvedebrød eller Suurbrød. Det er heller ikke Tilfældet, at man er vant til, at det Slags Brød bliver indbragt fra Landet, ligesom Landmanden ialmindelighed heller ikke kan befatte sig dermed. Enhver paa Landet er ifølge Rescriptet af 8de Juli 1796 berettiget til at bage Rugbrød; men Tilladelsen til at forbage flint Brød er kun tilstaaet ganske Enkelte. Naar man altsaa vil tillægge Landboerne Ret til at indføre dette Brød, vil det kun komme dem tilgode, der have Ret til at forbage det, idet Berettigelsen til at indføre det ikke vilde kunne anvendes paa dem, der savne

Frihed til at kunne bage det. Og, naar man vil ophæve Bagerens Berettigelse med Hensyn til flint Brød, vilde Bagerneringen derved blive aldeles tilintetgjort. Naar man endog blot vil tage den enkelte Classes Lary og dens Ret i Betragtning, saa vil det dog være uden Exempel, at man paa engang tilintetgjør et Næringsbrug, som hidtil har været betydeligt og været omgjærdet med visse særdeles Rettigheder. Men jeg troer, som sagt, at det i Tiden og maaskee snart vilde vise sig, at en saadan Foranstaltning slet ikke blev til Fordeel for Consumenterne, men at man vilde udsætte sig for, efterat man i nogen Tid paa Grund af en overdreven Concurrence havde havt lave Brødspriser, siden vilde mangle den behørig Forsyning af Brød, eller at man vilde faae Brød slettere. Naar det til Fordeel for den Mening, at Bestemmelsen skulde udvides til Brød i Almindelighed, er blevet anført, at der kunde opstaae Strid om, at det indførte Brød ikke var Rugbrød, men Sigtebrød, skal jeg bemærke, at Forskjellen mellem Rugbrød og flint Brød ligger saa almindelig i Lovens Begreb og det daglige Sprogs Begreb, at der jevnlig saavel med Hensyn til Kjøbstæderne som til Landet er skjænet mellem Ret til at bage Rugbrød og ellers drive Bagerprofessionen, og jeg veed aldrig, at der er opstaaet nogen Vanskelighed i saa Henseende. En æret Rigsdagemand har vel sagt, at han fra Toldvæsenet havde Erfaringer om de Vanskeligheder og de Lovstusselser, hvortil det gav Anledning, naar man vilde gjøre Forskiel paa Brødet med Hensyn til dets forskellige Sammensætninger; men jeg troer, at den Erfaring, som haves fra Consumtionsvæsenet med Hensyn til den Forskiel, der er gjort paa Brødet efter dets forskellige Bestanddele, her ikke kan komme i Betragtning. Ved Consumtionen blev der taget Hensyn til, om Brødet for Størstedelen eller for den ringere Deel bestod af Hvede, og i første Tilfælde erlagdes højere Consumtionsafgift end i sidste, idet Consumtionen var 3 Gange saa høj af det Brød, der var sammensat af Hvede, der var over $\frac{1}{3}$ i Forhold til det Hele. Foruden det Tab, Statskassen led, ved at der blev erlagt en mindre Afgift, end